

2. Hydrobiologische werkgroep

Jaap Cost Budde.
072-5625499
jaap@antwoordt.nl

De Hybigroep is een kleine maar fijne groep enthousiastelingen die de wateren rond Alkmaar bemonstert en de vangsten zorgvuldig uitzoekt en probeert te determineren. Zij doet dat iedere donderdagavond van 1900-2200 uur.

Als het even kan gaan we er op uit en doen vangsten direct bij de sloten en als de tijd of het weer dat niet toelaten, wordt er van te voren gezorgd voor een lading slootwater en die wordt dan thuis bij Jaap uitgeplozen. Daar is voldoende kijk en naslagmateriaal in huis om behoorlijk uit te komen. Van veel materiaal worden foto's gemaakt met speciale apparatuur, zodat er een redelijk goed beeld ontstaat van de toestand van de wateren rondom.

In 2011 zijn er door allerlei omstandigheden weinig excursies geweest.

4. Insectenwerkgroep.

Hans Nieuwenhuijsen.
072-5113975
hnieuwenhuijsen@zonnet.nl

Inleiding.

In principe houdt de werkgroep haar excursies op de eerste zondagmiddag van de maand van 14.00-17.00. Veel wordt al in het veld op naam gebracht, de rest op de determinatieavond, de woensdagavond volgend op de excursie.

Een geitje (Nederlands Soortenregister)

6.3. 2011. Egmonder Hout (coördinaten 109,5- 516.2)

Tijdens deze excursie hebben we weinig insecten gescoord- een kortschildkever, een keverlarf en *Limodromus assimilis*- maar des te meer andere groepen ongewervelden. Allereerst een achttal slakkensoorten (Gastropoda), waaronder de barnsteenslak, haarslakje agaathhoortje en de jachthoornslak. Van de duizendpoten *Litobius forficatus* en de pissebedden (Isopoda) mospissebed, gewone en blauwe pissebed.

Onder de schors van een omgevallen boomstam wemelde het van de springstaarten (Collembola), net als de insecten een onderklasse van de Hexapoda (zespotigen). Een algemene langwerpige soort *Tomocerus vulgaris* en een kort, dik soortje *Dicyrtoma* spec., een groep die geitjes worden genoemd.

28.5. 2011 Resultaten Tweede Alkmaarse Nachtvliedernacht 28.5.2011 in de VSM tuinen, Beverkoog.

Coördinaten; 114-518. Tijd: 22.30- 01.00. Weer: winderig, bewolkt, 15°C.

Opmerking over de 'gebruiksgroep' Nachtvlieders.

Een populaire indeling van de vlinders (Orde Lepidoptera) is die, naar activiteit van de imagines in dag- en nachtvlieders. Vervolgens deelt men de nachtvlieders naar grootte in de de 'macro's' en de "micro's" of 'motjes'. Dit zijn 'gebruiksvriendelijke' indelingen, maar geen indelingen gebaseerd op verwantschap, de systematische indeling. In "Blad" 26 wordt daat verder op ingegaan.

Hier presenteren we de resultaten volgens de systematische indeling in Noordijk et al (2010) in deel 10 van de Nederlandse Fauna "De Nederlandse Biodiversiteit".

Resultaten.(niet alfabetisch)

groep	familie	soort	Ned. naam	Aant.	bijzonderheden
Ditrysia	Oecophoridae (sikkelmotten)	<i>Hofmannophyla pseudopretella</i>		1	In de kas. Rupsen binnenshuis in spinsel tussen zaden.
	Psychidae (zakjesdragers)	<i>Psyche casta</i>	Gewone zakjesdrager	1	Op de kas. Rupsen van eten allerlei planten. ♀ ongevleugeld.
	Yponomeutidae (spinselmotten)	<i>Yponomeuta padella</i>	Meidoornstippel mot		Rupsen in spinsel op sleedoorn, meidoorn en lijsterbes.
Apoditrysia	Tortricidae (Bladrollers)	<i>Tortrix viridana</i>	Groene eikenbladroller	4	Rups spint enkele eikenbladen aan elkaar en leeft in spinsel.
		<i>Hedya nubiferana</i>	Gewone witvlak bladroller	1	
		<i>Pandemis cerasana</i>	kersenbladroller	1	
Macro- lepidoptera	Geometridae (spanners)	<i>Epirrhoe alternata</i>	Gewone bandspanner	2	Rups leeft op walstro.
		<i>Perizoma albulata</i>	ratelaarspanner	2	Zeldzaam; in duinen en op waddeneilanden vrij gewoon.
	Arctiidae (beervlinders)	<i>Spilozoma lubricipeda</i>	Witte tijger	1	Rups op allerlei kruiden b.v. weegbree, paarden- bloem, brandnetel.
	Noctuidae (Uilen, beer- en donsvlinders)	<i>Phlogophora meticulosa</i>	Agaatvlinder	2	Neigt tot trekken. Rups leeft o.a. op dovenetel, brandnetel, zuring.
		<i>Herminia grisealis</i>	Boogsnuituil	1	
		<i>Abrostola triplasia</i>	Donker brandnetelkapje	1	Vrij gewoon
		<i>Autographa gamma</i>	Gamma uil	2	Gewone trekvlinder. Rupsen o.a. op paardenbloem.
		<i>Mythimna ferrago</i>	Gekraagde grasuil	1	
		<i>Hadena bicrus</i>	Gewone sileneuil	3	Vrij gewoon
		<i>Agrotis exclamationis</i>	Gewone worteluil	10	
		<i>Axylia putris</i>	Houtspaander	7	
		<i>Noctua pronuba</i>	Huismoeder	3	allerlei kruiden en struiken
		<i>Trachea atriplicis</i>	Meldevlinder	1	
		<i>Oligia fasciuncula</i>	Oranjegeel halmuiltje	1	
		<i>Xestia c-nigrum</i>	Zwarte c uil	7	Rupsen op allerlei kruiden
		<i>Hypena proboscidalis</i>	Bruine snuituil	1	Rups leeft op brandnetel en hop.

Een paar soorten van de ANN, nader toegelicht.

- *Donker brandnetelkapje - Abrostola triplasia*
 - Vlindernet: Een vrij gewone soort die verspreid over het hele land voorkomt.
 - Toch is de verspreiding in onze contreien 'dunnetjes' en zie je de vlinder niet vaak op het laken.
- *Gewone silene-uil - Hadena bicrus*
 - Vlindernet: Een vrij gewone soort die verspreid over het hele land voorkomt, vooral in de duinen en op de zandgronden in het binnenland.
 - De aantallen waarnemingen zijn niet hoog. Gezien de verspreiding is een waarneming buiten de duinen leuk.

Gewone silene-uil - Hadena bicrus, 2011-05-28.

- *Ratelaarspanner - Perizoma albulata*
 - Vlindernet: Een zeldzame soort die verspreid over het land lokaal voorkomt; op sommige vliegplaatsen, vooral in de duinen en op de Waddeneilanden, vrij gewoon.
 - Landelijk zeldzaam, maar bijvoorbeeld ook bekend van de Groene voet, Geestmerambacht en de duinen. De waardplant, ratelaar, komt goed voor in onze omgeving. Met twee exemplaren een van de 'toppers' van de avond
- *Meldevlinder - Trachea atriplicis*
 - Vlindernet: Een soort van moerassen, vochtige weiden en wegbermen.
 - Een mooie grote uil, met een relatief geringe verspreiding in onze omgeving.

Ratelaarspanner - Perizoma albulata, 2011-05-28.

5.6. 2011 Kennemerstrand. (coördinaten 99- 496)

Zie voor informatie over het Kennemerstrand het verslag van de paddenstoelen werkgroep van 29.10.2011.

Insecten van het Kennemerstrand, IJmuiden. (99-496)				
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Orde	familie	datum gezien
2008				
7-stippelig lieveheersbeestje	<i>Coccinella septempunctata</i>	kevers	lieveheersbeestjes	20080624
Hageheld rups	<i>Lasiocampa quercus</i>	vlinders	spinners	20080624
groene gaasvlieg larf	<i>Chrysopidae</i>	netvleugeligen	gaasvliegen	20080803
oorworm	<i>Dermaptera</i>	oorwormen	oorwormen	20080811
Schietmot / Kokerjuffer	<i>Trichoptera spec.</i>	Kokerjuffers of schietmotten	schietmotten	20080811
Heivlinder	<i>Hipparchia semele</i>	vlinders	zandoogjes	20080814
2009				
Strontvlieg spec.	<i>Scathophaga spec.</i>	Vliegen en muggen	strontvliegen	20090406
Bastaardsatijnvlinder	<i>Euproctis chryorrhoea</i>	vlinders	tandvlinders	20090409
Echte Vliegen, Huisvliegen	<i>Muscidae</i>	Vliegen en muggen	huisvliegen	20090409
Kleine parelmoervlinder	<i>Issoria lathonia</i>	vlinders	schoenlappers	20090614
Pluimvoetbij	<i>Dasyпода hirtipes</i>	vliesvleugeligen	bijen	20090614
Gerande spanner	<i>Lomaspilis marginata</i>	vlinders	spanners	20090627
Grote Langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>	Vliegen en muggen	zweefvliegen	20090702
2010				
Halmwesp spec.	<i>Cephus spec.</i>	Vliesvleugeligen	halmwespen	20100514
Zandbij spec.	<i>Andrena spec.</i>	Vliesvleugeligen	bijen	20100702
Aardhommel	<i>Bombus terrestris</i>	Vliesvleugeligen	bijen	20100721
Bijenwolf	<i>Philanthus triangulum</i>	Vliesvleugeligen	graafwespen	20100724
Harkwesp	<i>Bembix rostrata</i>	Vliesvleugeligen	graafwespen	20100728
Hooibeestje	<i>Coenonympha pamphilus</i>	vlinders	zandoogjes	20100604
Argusvlinder	<i>Lasiommata megera</i>	vlinders	zandoogjes	20100604
Dagpauwoog	<i>Aglais io</i>	vlinders	schoenlappers	20100702
Icarusblauwtje	<i>Polyommatus icarus</i>	vlinders	blauwtjes	20100702
Groot dikkopje	<i>Ochlodes sylvanus</i>	vlinders	dikkopjes	20100704
Zwartsrietdikkopje	<i>Thymelicus lineola</i>	vlinders	dikkopjes	20100709
Klein koolwitje	<i>Pieris rapae</i>	vlinders	witjes	20100709

Bruin zandoogje	<i>Maniola jurtina</i>	vlinders	zandoogjes	20100709
Kleine vos	<i>Aglais urticae</i>	vlinders	schoenlappers	20100709
Bruin blauwtje	<i>Aricia agestis</i>	vlinders	blauwtjes	20100709
Atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>	vlinders	schoenlappers	20100709
Bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i>	vlinders	zandoogjes	20100709
Gehakkelde aurelia	<i>Polygonia c-album</i>	vlinders	schoenlappers	20100724
Heivlinder	<i>Hipparchia semele</i>	vlinders	zandoogjes	20100728
Dagpauwoog	<i>Aglais io</i>	vlinders	schoenlappers	20100728
Schorpioenvlieg spec.	<i>Panorpa spec.</i>	schorpioenvliegen	schorpioenvliegen	20100602
Goudoogje	<i>Chrysoperla carnea s.l.</i>	gaasvliegen	netvleugeligen	20100703
Soldaatje spec.	<i>Cantharis spec.</i>	kevers	soldaatjes	20100724
Lantaantje	<i>Ischnura elegans</i>	libellen	lantaantjes	20100602
Klaverspanner	<i>Chiasmia clathrata</i>	vlinders	spanners	20100514
Gerande spanner	<i>Lomaspilis marginata</i>	vlinders	spanners	20100602
Bruidsmot	<i>Sitochroa palealis</i>	vlinders	Uilen?	20100709
Oranje agaatspanner	<i>Eulithis testata</i>	vlinders	spanners	20100709
Sint-jansvlinder	<i>Zygaena filipendulae</i>	vlinders	bloeddrupjes	20100709
Fraaie oogbladroller	<i>Epinotia cruciana</i>	vlinders	bladrollers	20100724
Gamma-uil	<i>Autographa gamma</i>	vlinders	uilen	20100728
Blauwvleugelsprinkhaan	<i>Oedipoda caeruleascens</i>	sprinkhanen	veldsprinkhanen	20100728
Echte Vliegen, Huisvliegen	<i>Muscidae</i>	Vliegen en muggen	huisvliegen	20100703
Chrysopilus cristatus	<i>Chrysopilus cristatus</i>	Vliegen en muggen	snavelvliegen	20100709
Snorzweefvlieg	<i>Episyrphus balteatus</i>	Vliegen en muggen	zweefvliegen	20100709
?	<i>Oplodontha viridula</i>	Vliegen en muggen	wapenvliegen	20100721
?	<i>Sicus ferrugineus</i>	Vliegen en muggen	blaaskopvliegen	20100724
Gewone Steekmug	<i>Culex pipiens</i>	Vliegen en muggen	steekmuggen	20100724
Roofvlieg spec.	<i>Asilidae spec.</i>	Vliegen en muggen	roofvliegen	20100724
Gele Halvemaan-zweefvlieg	<i>Scaeva selenitica</i>	Vliegen en muggen	zweefvliegen	20100514
2011				
Kustbehangersbij	<i>Megachile maritima</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	20110626
Zilveren fluitje	<i>Megachile leachella</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Donkere zijdebij	<i>Colletes marginatus</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Pluimvoetbij	<i>Dasygaster plumipes</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Duinkegelbij	<i>Coelioxys mandibularis</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Grasbij	<i>Andrena flavipes</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Boomkoekoekshommel	<i>Bombus norvegicus</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Gouden slakkenhuisbij	<i>Osmia aurulenta</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Matte bandgroefbij	<i>Lasioglossum leucozonium</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Rimpelkruinbloedbij	<i>Sphecodes reticulatus</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Bosbloedbij	<i>Sphecodes ephippius</i>	Vliesvleugeligen	Bijen	
Gewone roodpootspinnendoder	<i>Episyrphus rufipes</i>	Vliesvleugeligen	Spinnendoders	
Gewone borstelspinnendoder	<i>Anoplus infuscatus</i>	Vliesvleugeligen	Spinnendoders	
muurwesp	<i>Ancistrocerus gazella</i>	Vliesvleugeligen	Ploovleugelwespen	
Knoop-cicadedoder	<i>Lestiphorus bicintus</i>	Vliesvleugeligen	graafwespen	
spieswesp	<i>Oxybelus uniglumis</i>	Vliesvleugeligen	graafwespen	

Sprinkhaan dodder	<i>Tachysphex pompiliiformis</i>	Vliesvleugeligen	graafwespen
Akkerhommel	<i>Bombus pascorum</i>	Vliesvleugeligen	bijen
Aardhommel	<i>Bombus terrestris</i>	Vliesvleugeligen	bijen
Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>	Vliesvleugeligen	bijen
Bruin zandoojje	<i>Maniola jurtina</i>	Vlinders	zandoojjes
Sint jacobsvlinder	<i>Tyria jacobaeae</i>	Vlinders	Beervlinders
Groot dikkopje	<i>Ochlodes venata</i>	Vlinders	Dikkopjes
Geel soldaatje	<i>Catharis livida</i>	Kevers	soldaatjes
spitskopje		Sprinkhanen	Veldsprinkhanen
Grote groene sabelsprinkhaan	<i>Tettigonia viridissima</i>	Sprinkhanen	Sabelsprinkhanen
Kleine vos	<i>Aglais urticae</i>	Vlinders	Schoenlappers
Citroen lieveheersbeestje	<i>Thea 22-punctata</i>	Kevers	Lieveheersbeestjes
Wilgenhoutrups			

20110709

3.9.2011 Nationale Nachtvlinder Nacht. De Rekere coördinaten 111.211,518.811

Een paar soorten van de NNN,

We hadden 66 soorten, wat gezien de tijd in het jaar, de locatie (stedelijke omgeving, niet in een natuurgebied) en de vergelijking met andere plekken in het land van de NNN (veelal een dag eerder) een mooie score was.

- *Tweelijnmot* *Hypsopygia glaucinalis* en *Triangelmot* *Hypsopygia costalis*. Geen algemene verschijningen op het laken in Alkmaar.
- *Bruine essenmot* *Prays ruficeps* en *Essenmot* *Prays fraxinella*. Geen zeldzame soorten, maar toch met een behoorlijk 'dun' verspreidingsbeeld.
- *Kleine zwartwitmot* *Ethmia quadrillella*. Geen zeldzame soort, maar amper stippen op de kaart in onze omgeving.
- *Potloodmot* *Bedellia somnulentella*. Een venstermineerder van winde. De soort is vrij algemeen, maar wordt toch weinig gezien. In onze omgeving nauwelijks waarnemingen.
- *Essengouduil* - *Atethmia centrago*
 - Vlindernet: Een niet zo gewone soort die lokaal voorkomt in het zuiden en het midden van het land; in de noordelijke helft van het land wordt deze soort nauwelijks gezien.
 - Het is geen zeldzame vlinder, maar voor mij de eerste keer. In de omgeving van Alkmaar staan nauwelijks stippen in het verspreidingsbeeld, dus dit was zeker een leuke waarneming.
- *Goudvenstertje* - *Plusia festucae*
 - Vlindernet: Allerlei vochtige plaatsen, zoals slootkanten, oevers van rivieren en kanalen, moerassen, bosranden, heiden en vochtige weiden.
 - Geen zeldzame soort, maar voor mij de eerste keer. De verspreiding lijkt wat meer in de polder te liggen dan in bijv. de stad en de duinen. Een mooie soort bovendien.

Bruine essenmot

Essenmot

Essengouduil.

2.10 2011 Viaanse molen

Geen waarnemingen genoteerd.

6.11 2011. Geestmerambacht. (112.1- 522.8)

Vooraf.

Een koude, grauwe middag. Niks voor vliegende insecten, dus. Maar, zoals deze keer weer bleek, er is altijd wat op insectengebied te beleven.

Trouwens, we richten ons niet alleen op insecten.

Natuurlijk komen soms ook de spinnen aanbod en ook de springstaarten, waarvan Hans dacht dat het primitieve insecten zijn, worden niet versmaad. Even een systematische oriëntatie. (zie Noordijk e.a. 2010 "De Nederlandse Biodiversiteit"). Dat is ook handig om de vondsten te rangschikken.

Goudvenstertje.

Rijk (fylum) Arthropoda (Geleedpotigen)

Klasse Arachnida (spinnen & hooiwagens)

Onderrijk (subfylum) Myriapoda.

Klasse Chilopoda (duizendpoten).

Onderrijk (subfylum) Pancrustacea (kreeftachtigen & insecten)

Klasse Hexapoda (zespotigen)

Subklasse Collembola (springstaarten)

Subklasse Insecta

't Is maar dat je het weet.

Chilopoda.

Tevergeefs probeerden we twee grote, snelle roodbruine duizendpoten onder schors te vangen. Wel vingen we een paar kleine bleke beestjes: *Scutigera immaculata*?, een vegetariër. (Tirion Nieuwe Insectengids).

Collembola

Het favoriete "slechtweergroepje" van Hans. De beestjes zitten onder schors van dode bomen, op de grond onder dood blad en in de grond. We hoopten vooral "geitjes" te vinden, kleine springstaarten met een grote kop en een klein rond achterlijf. Dat lukte niet. Wel vonden we onder strooisel een mooie, grote (0,5 cm) behaarde soort *Orchesella villosa*.

Veel kleine (0,2-0,3 cm) blauwzilveren geschubde beestjes: *Tomocerus minor*.

Gedetermineerd mbv Hopkin 2007 A key to the Collembola of Britain & Ireland, wat een prachtige tabel.

Insecta.

Bladminderders op braam: De sporen van *Stigmella aurella*. De larven van een motje (Microlepidoptera) (Daan Wolfskeel)

En *Coptotryche marginea*.

In brandnetelblad de sporen van de larven van een mineervlieg *Phytomyza pseudoreptans*. Familie van de mineervlieg in de hulst. (Daan)

Ook op brandnetel de gallen van de brandnetelbladgalmug *Dasineura urticae* (Docters van Leeuwen 2009 Gallenboek.)

In riet, net als bij de Viaanse Molen, de sigagallen van de halmvlieg *Lipara lucens*.

Op de grond onder overhangend dood gras de Blauwzijdige koolgaardvlo (*Phyllotreta nigripes*), een springend kevertje, vandaar de naam. De dijen van zijn achterpoten zijn zeer dik, want daarin zitten de krachtige dijspieren. De larven eten aan wortels en ze zijn schadelijk op hop. (Tirion Nieuwe Insectengids).

Toch nog een aardige oogst voor zo'n sombere middag

Orchesella villosa (Google. A.H.Baas)

Phyllotreta nigripes, voor de sprong.

3.4, 3.7 en 3.8 werd er gekeken naar vooral de bijen op het terreintje bij de Groene Voet, dat eind 2011 door de Gemeente Alkmaar is aangewezen als Insectentuin.

Een volledig verslag vind je op onze website onder de knop Insectenwerkgroep.

Stigmella aurella (Google)

5. Mossenwerkgroep

Pieter Korstanje
072-5622278
f2hheipie@hetnet.nl
Nieuwsbrief Plantenwerkgroep

Inleiding

De mossenwerkgroep komt 's winters elke dinsdagavond in het KNNV/IVN kanoortje (Flat Molenzicht, begane grond, Hondhorstlaan) bij elkaar om met behulp van microscopen en dikke naslagwerken vondsten te determineren. Over dit jaar is er niet veel te melden. Volgend jaar wordt de mosflora van het Botgat onder de loep genomen.

Mossenwerkgroep

In de winterseizoenen staan de mossen in de belangstelling. Elke dinsdagavond komt de Mossenwerkgroep bij elkaar om vondsten op naam te brengen. Jarenlang vond de Mossenwerkgroep onderdak bij Leo Bruinenberg en Nan Noordam. Het seizoen 2010/2011 was dit voor het laatst. Leo wordt hartelijk bedankt voor de gastvrijheid waarmee hij samen met Nan de bijeenkomsten van de Mossenwerkgroep mogelijk maakte.

In het seizoen 2011/2012 maakt de Mossenwerkgroep gebruik van de ruimte in de flat Molenzicht aan de Hondhorstlaan. Dit seizoen wordt er onder andere inventarisatiewerk gedaan in de Noordduinen. Op verzoek van de BLWG, de landelijke mossenwerkgroep, worden hier enkele 'witte gebieden' onderzocht.

6. Paddenstoelen werkgroep.

Martijn Oud.
072- 5618480.
Mnaj.oud@chello.nl
www.paddenstoelenalkmaar.nl

NMV excursie naar het recreatiegebied Geestmerambacht op 30 april 2011.

Wegens groot succes geprolongerd gingen we ook dit jaar onder dezelfde dorre omstandigheden op excursie naar het Geestmerambacht. Vorig jaar troffen we op 1 mei ondanks de droogte nog massa's Vingerhoedjes en Kapjesmorieljes aan, maar dit jaar was er niet één te vinden. Pas na lang zoeken vonden we een paar uitgedroogde Kapjesmorieljes. Toch was het enthousiasme van de zes deelnemers er niet minder om, want het weer was fantastisch en er vlogen veel vlinders en libellen. Door gebrek aan paddenstoelen begonnen we deze maar te fotograferen en te noteren. Op een gegeven moment kwamen we op een dijkje met populieren, waar we groepjes Nonnekapkluiwzammen (*Hebella spadicea*) aantroffen, die de naam Nonnekapkluiwzame bijna niet waard waren vanwege hun grootte. Ze waren allemaal circa 2 cm hoog, gemummificeerd en keihard geworden door de droogte, maar ondanks dat nog steeds erg mooi. Op de terugweg werd onze aandacht getrokken door een greppel, waarachter een dichte formatie van rozen groeiden in combinatie met Essen en wat Iepen. Onder de rozen bleek de grond vochtig en zeer schaduwrijk en nadat onze ogen gewend waren aan de duisternis doemden er clusters van de Sleedoornsatijnzwam (*Entoloma sepium*) op, die in puntgave staat verkeerden. Op een geheel andere locatie langs een fietscross route troffen we een Franjeporiezwam (*Polyporus tuberaster*) aan en na met de vingertoppen in de grond de rhizomorphen onder de steel te hebben gevolgd werd er niet ver onder het vruchtlichaam het sclerotium voelbaar. Hoewel sommige van ons deze graag bovengronds wilden gaan bekijken, besloten we, na kort beraad, deze niet verder uit te graven om nieuwe fructificatie van het sclerotium in de toekomst veilig te stellen. Uiteindelijk had deze excursie toch nog 16 soorten opgeleverd met drie Rode Lijst soorten, waarvan twee in de categorie bedreigd en eentje als Kwetsbaar.

NMV excursie op 13 augustus 2011 over de Wilhelminalaan te Alkmaar

Opkomst 17 personen.

Deze excursie was al een keer op dit tijdstip van het jaar aangekondigd, maar werd door droogte en een gebrek aan paddenstoelen afgeblazen. Jammer, want de circa 500 meter lange laan wordt door de gemeente Alkmaar paddenstoelvriendelijk beheerd en daar wil je wel eens de resultaten van laten zien. Dit jaar stonden er wel genoeg paddenstoelen en konden de excursiegangers eindelijk eens zien waarom het de moeite waard is deze laan met z'n paddenstoelen te beschermen. Door z'n ligging tegen het centrum van de stad en aan de ingang van het Medisch Centrum Alkmaar is het hier altijd een drukte van belang, waar we ons tijdens de excursie overigens niets van aantrokken. Eigenlijk hadden we T-shirts met het embleem van de KNNV aan moeten hebben om de aandacht van het grote publiek te trekken om op die manier de KNNV in Alkmaar op een hoger plan te brengen. Een stand met uitgaven van de KNNV vonden we na stemming te ver gaan!!

De vondst van de dag betrof het Bronskleurig eekhoortjesbrood (*Boletus aereus*), gefotografeerd door Christiane Baethcke en naar aanleiding van deze vondst besloten Menno Boomsluiters en ik er aandacht aan te besteden middels een kort stukje voor www.natuurbericht.nl. Vroege eekhoortjesbroden (*Boletus reticulatus*) en Netstelige heksenboleten (*Boletus luridus*) Rode Lijst; Kwetsbaar stonden er in overvloed. Dat er nog Vroeg eekhoortjesbrood stond is verwonderlijk, want deze worden hier sinds jaar en dag systematisch door onverlaten "geogost". Een zeldzame vondst betrof de Witte stinkmycena (*Hemimycena delectabilis*) Rode Lijst; Kwetsbaar en de nog zeldzamere Smalspoormycena (*Hemimycena gracilis*). Al met al een bijzondere excursie, die de Alkmaarsche Courant haalde vanwege de aangetroffen 86 soorten (8 RL soorten) met de vondst van het Bronskleurig eekhoortjesbrood als meest opzienbarende. Als bijlage zijn de vondsten opgenomen. De totaalscore voor de laan is van 162 op 196 soorten gekomen en daarmee is wederom z'n mycologische waarde bewezen.

Entoloma sepium

NMV excursie op 29 oktober 2011 naar het Kennemerstrand opkomst 9 personen

Het ontstaan en de ontwikkeling van het Kennemerstrand in vogelvlucht.

Na de verlenging van de Zuidpier te IJmuiden tot een lengte van 4 kilometer in de jaren 60 van de vorige eeuw, kwam de zee in de "oksel" van de pier tot rust en kreeg aangevoerd sediment de kans te bezinken. Wind en zand deden de rest en reeds na een paar decennia was er een duinenrij ontstaan, die een vroegere strandvlakte isoleerde van de zee. Een deel van de strandvlakte vulde zich met regenwater, het zg Kennemermeer. Het dichtgroeien van de nieuwe duinvallei met hoofdzakelijk Duindoorn, Grauwe/geoorde wilg en kruipwilg gebeurde onverwacht snel en een klein groepje van vrijwilligers (Vrienden van het Kennemerstrand) besloten kunstmatig de vallei open te houden en daarmee de effecten van de successie te bestrijden. Het krampachtig vasthouden van een fase in de successie, om planten en andere organismen de gelegenheid te geven zich te handhaven of te vestigen, is een intensieve bezigheid, die je nimmer mag verzaken. Een paar jaar zonder activiteit kan betekenen dat jaren van werken voor niets zijn geweest! Het resultaat van deze nimmer aflatende arbeid is boven verwachting en een reeks van bijzondere planten dienden zich aan.

Dwergbloem, Teer guigelheil, Moeraswespenorchis, Moeraskartelblad, Groenknolorchis, Parnassia, Zeevenkel, Zeewolfsmelk zijn maar een kleine greep van soorten, die in dit gebied zijn aangetroffen. Alle lof voor de Vrienden van het Kennemerstrand!

De excursie

Onze missie was duidelijk; wat voor paddenstoelen komen er in dit floristische paradijsje voor? In het circa 50 hectare grote gebied doen op verschillende plaatsen wind, zand en zee nog steeds hun invloed gelden en met name in de buitenste duinen stonden lage duindoortjes, die half onder het zand waren gestoven. Tussen deze Duindoornbultjes bevonden zich kuilen, vaak begroeid met wat mossen en hier troffen we de meeste paddenstoelen aan, kenmerkend voor dit milieu.

Vele Zeeduinchampignons (*Agaricus devoniensis*) en Duinmostrechterszwammetjes (*Clitocybe barbularum*), verder de Vale schijnridderzwam (*Lepista panaeolus*) en de Zwartwordende zalmplaat (*Rhodocybe popinalis*). Op wat vochtiger plaatsen tussen Helm (*Ammophila arenaria*) stonden Zandtulpje (*Peziza ammophila*) en de Duinfranjoed (*Psathyrella ammophila*). Thuisgekomen trof ik in m'n paddenstoelenkoffertje tussen de vele Vaalhoeden een franjoedje aan met een bleekbruin, deels roze aangelopen hoedje met een rood onderstreepte witte lamelsnede. Microscopisch vielen vooral de pleurocystiden op; dunwandig en smal flesvormig, waarvan sommige geknopt en soms voorzien van een doorzichtig laagje aan de top. Uitgesleuteld met de Kids van Waveren zou het gaan om de Blozende zandfranjoed (*Psathyrella dunensis*), een zeer zeldzame verschijning. Hij bleek ongemerkt ergens op een onbekende plaats door een onbekend persoon in m'n koffertje te zijn gestopt. Een grote verrassing, dus! Uiteindelijk kwamen we uit op een totaal van 45 soorten, waarvan er 5 op de Rode Lijst staan.

Boletus aereus

Lepista panaeolus

Rhodocybe popinalis

7. Plantenwerkgroep

Pieter Korstanje
072-5622278
f2hheipie@hetnet.nl
Nieuwsbrief Plantenwerkgroep

Plantenwerkgroep

De Plantenwerkgroep heeft weer een actief jaar achter de rug. Gedurende het zomerseizoen vond er vrijwel elke dinsdagavond een excursie plaats. Dit jaar stonden de Schoorlse Duinen centraal. Op verzoek van Staatsbosbeheer werden de open delen van het gebied geïnventariseerd. In eerste instantie lijken de kalkarme Schoorlse Duinen floristisch gezien een beetje saai gebied. Dat viel gelukkig mee. We hebben ons prima vermaakt in de duinen en er zijn er tal van bijzonderheden gevonden. Een uitgebreider verslag is te vinden in het veldbiologisch jaarverslag.

Naast de excursies naar de Schoorlse Duinen zijn bezoeken gebracht aan de Alkmaarder Hout, de golfbaan van Heiloo, de VSM-tuin, de natuurstrook van het Rak Noord, Wijk aan Zee en de Spoorbuurt. Over het algemeen was er een redelijke belangstelling voor de excursies, al was de Schoorlse Duinen voor sommigen soms net wat te ver.

Er zijn ruim negenhonderd waarnemingen ingemeten en ongeveer evenzoveel waarnemingen aangestreept op streeplijsten. Alle vondsten worden doorgegeven aan Floron. Over de plantengroei van de Schoorlse Duinen is een publicatie in voorbereiding. Er zijn afgelopen jaar acht nieuwsbrieven uitgekomen met informatie over de inventarisatieresultaten, plantennieuwtjes en excursie-aankondigingen.

Schoorlse Duinen

Inleiding

De Plantenwerkgroep heeft in 2011 op verzoek van Staatsbosbeheer de open delen van de Schoorlse Duinen geïnventariseerd op de aanwezigheid van schaarse plantensoorten. Zo op het eerste oog lijkt het kalkarme gebied minder interessant voor een florist. Vrij eentonige heidevelden en duingraslanden, waar de soortenrijkdom zoals die in kalkrijkere duingebieden te vinden is, lijkt te ontbreken. Gelukkig bleek al gauw dat dit beeld te nuanceren is. Tijdens de excursies van de Plantenwerkgroep werden veel interessante vondsten gedaan.

De branden van de afgelopen jaren en het daarmee samenhangende bluswerk hebben het gebied geen goed gedaan. Heidevelden werden in as omgezet en veel planten en dieren verdwenen in het vuur, of werden verstoord door rupsbanden en graafwerk. Toch is er nog veel te ontdekken in het gebied. Voor wie er oog voor heeft, herbergen de Schoorlse Duinen botanische parels. In voormalige zandafgravingen heeft de natuur het weer van de mens overgenomen en zijn kwetsbare vegetaties met zeldzame soorten ontstaan. De dynamiek van de zeereep en de ontwikkeling van de kerf geven weer een heel ander beeld te zien. Een bijzonder duingebied waar uitersten soms vlak bij elkaar liggen.

Hebben we groeiplaatsen en soorten gemist tijdens onze inventarisatie? Ongetwijfeld, toch ben ik van mening dat er een goed beeld is ontstaan van de verspreiding van schaarse soorten in de open delen van het duingebied.

Zeereep

De plantengroei in de zeereep staat sterk onder invloed van de wind die vers zand het gebied in blaast. In dit verse zand zit nog een vleugje kalk. In een kalkarm gebied leidt dit tot afwijkende plantengroei. De blauwe zeedistel - *Eryngium maritimum* die in de zeereep voor komt had een goed jaar. Op plekken waar hij eerder was gevonden was uitbreiding te zien en er werdne nieuwe plekken gevonden. We kwamen verder veel duinwespenorchis - *Epipactis helleborine subsp. neerlandica* tegen (ca. 60 exemplaren). Een ondersoort van de brede wespenorchis die een voorkeur lijkt te hebben voor een groeiplaats vlak achter het eerste duin. Verder zijn hier meer soorten aanwezig die wat kalk nodig hebben, zoals bitterkruid - *Picris hieracioides*, scherpe fijnstraal - *Erigeron acer* en gewone vleugeltjesbloem - *Polygala vulgaris*. Bij Camperduin komt de hoornpapaver voor, aan de achterzijde van 'voorheen Minkema'.

Ook kwamen we locaties met walstrobremraap - *Orobancha caryophyllacea* tegen net achter de eerste duinenrij. Hier en daar komen stroken voor met kruipend stalkruid - *Ononis repens subsp. repens* en duinviooltje - *Viola curtisii*. In de beschutting van enkele kruipwilgstruweeltjes staat het rond wintergroei - *Pyrolarotundifolia*. Een fraaie duinplant, waarover in de Oecologische Flora van Eddy Weeda onder andere het volgende wordt gezegd: "Rond (bladig) wintergroen is een lage, overblijvende plant, die volgens J.P. Thijsse drie bloeiperioden kan hebben, één in de voorzomer, één in de nazomer en één in de herfst. In Nederland komt het nog vrij veel voor in de duinen, al gaat het achteruit.

Tenslotte is de zeewinde - *Convolvulus soldanella* vermeldingswaardig. Met name in het meest zuidelijke deel, vlakbij de grens met het Noord-Hollands Duinreservaat zijn enkele grote groeiplaatsen te vinden.

Kerf

Een bijzonder onderdeel van de Schoorlse Duinen is de Kerf. Dit is waarschijnlijk het meest soortenrijke stukje van het duingebied. Zout water spoelt al een tijdje niet meer naar binnen. Toch zijn er nog enkele zilte soorten aanwezig. We vonden onder andere schorrenzoutgras - *Triglochin maritima*, zilte zegge - *Carex distans*, kwelderzegge - *Carex extensa* en zeelathyrus - *Lathyrus japonicus*. Het is verder de enige locatie in de Schoorlse Duinen waar zeewolfsmelk - *Euphorbia paraliasis* te vinden.

De kerf staat bekend om z'n eigenaardigheden. Bijvoorbeeld de zonnebloem - *Helianthus annuus*, die zich hier nog steeds weten te handhaven. En wat te denken van de moeraslathyrus - *Lathyrus palustris* of het lelietje-van-dalen - *Convallaria majalis*, of de scheve hoornbloem - *Cerastium diffusum*. Soorten die verschijnen en na korte of langere tijd weer verdwijnen. Verder vonden we heidespurrie - *Spergularia morisonii* en blauw glidkruid - *Scutellaria galericulata*, evenals bleekgele droogbloem - *Gnaphalium luteo-album*. Tot onze verrassing troffen we verder een flinke pol nachtsilene - *Silene nutans* aan, die mooi in bloei stond. Sipkevond heeft dit jaar in De Kerf ook moeraswolfsklauw - *Lycopodium obscurum* gevonden, evenals late stekelnoot - *Xanthium strumarium*, zeevenkel - *Critium maritimum*, klein wintergroen - *Pyrola minor*, en pekbloem - *Silene armeria*. Verschillende soorten orchideeën troffen we aan waaronder moeraswespenorchis - *Epipactis palustris* en brede orchis - *Dactylorhiza majalis*. Verder is de parnassia - *Parnassia palustris* zich hier aan het uitbreiden.

Moeraswespenorchis

Parnassia

Zeewolfsmelk

Moeraswolfsklauw

In het zuidelijk deel van de Parnassiavallei is een groot deel afgeplagd.

Inmiddels is er zich een vegetatie van vochtige duinvalleien aan het ontwikkelen met soorten als dwergzegge - *Carex oederioederi*, knopbies - *Schoenus nigricans*, echt duizendguldenkruid - *Centaureum erythraea*, drienerfzegg - *Carex trinervis* en rond wintergroen - *Pyrola rotundifolia*.

De kerf blijft een bijzonder gebied, dat nog volop in ontwikkeling is!

In de herfst, tijdens de landelijke werkdag in het landschap, hebben veel KNNV-ers meegeholpen om de Kerf vrij te maken van boompjes.

Grijze duinen

Grote delen van het open duingebied hebben een montone vegetatie waarin soorten als kraaiheide - *Empetrum nigrum* of duinriet - *Calamagrostis epigejos* domineren. Waar de vegetatie wat open is komt hier en daar klein tasjeskruid - *Teesdalia nudicaulis*, samen met zandblauwtje - *Jasion montana*, en hondsviooltje - *Viola canina* voor. Op de laagste plekken is zo nu en dan wat dophei - *Erica tetralix* te vinden, wat aangeeft dat de valleien in het verleden misschien wel vochtiger zijn geweest

Vochtige valleien

Naast de vochtige valleien bij de Kerf bevinden zich meer vochtige laagtes in de Schoorlse Duinen. Bijvoorbeeld de afgraving in het noordelijk deel van het gebied die Pirolavallei wordt genoemd. Dit is een afgraving met verschillende hoogtes en enkele waterplassen. De vegetatie hier wordt door schapen bijgehouden en bestaat uit soorten van voedselarme, wat zure omstandigheden. Spectaculair is de massale aanwezigheid van ronde zonnedauw - *Drosera rotundifolia*, die het door al het vocht goed naar z'n zin heeft. Ook het oeverkruid - *Littorella uniflora* vormt langs sommige oeverzones een groen tapijt. Hiertussen is veel moeraswolfsklauw - *Lycopodium obscurum* te vinden. Stekelbrem - *Genista anglica* en trekkruid - *Juncus squarrosus* zijn eveneens aanwezig.

Langs het Vogelmeer is een andere locatie waar vochtige duinvegetaties tot ontwikkeling komen. Hier hebben we ander dwergkruid - *Juncus pygmaeus* gevonden. Verder werd borstelbies - *Isolepis setacea* ontdekt. Ook bleek op diverse plekken rond het meer moeraswolfsklauw - *Lycopodium obscurum* te groeien. Aan de zuidkant is bovendien een groeiplaats van het dwergviltkruid - *Filago minima*. Prachtige kleine soorten die je dwingen om door de knieën te gaan.

Een bijzondere, vochtige vallei bevindt zich op de grens met het Noord-Hollands Duinreservaat. Ook hier heeft het afplaggen van de bovenlaag gezorgd voor een schrale uitgangssituatie, waar bijzonderheden als heidekartelblad - *Pedicularis sylvatica*, knopbies *Schoenus nigricans*, sierlijke vetmuur - *Sagina nodosa*, en dwergglas - *Radiololobos* tot ontwikkeling zijn gekomen. Langs de rand staat gagel - *Myrica gale*. Beslist één van de botanische pareltjes van het duingebied.

Menselijke invloed

De Schoorlse Duinen vormen een kalkarm duingebied. Dit komt tot uiting in de vegetatie. Veel kalkminnende soorten, die in bijvoorbeeld het Noord-Hollands Duinreservaat ruim vertegenwoordigd zijn, ontbreken, of zijn schaars in de Schoorlse Duinen. Een aantal van de soorten die graag een vleugje kalk in de bodem hebben, is in de Schoorlse Duinen te vinden langs fietspaden die in het verleden een laag schelpen hebben gekregen. Ook een aantal wandelpaden is versterkt met een laagje schelpen. De kalk die uit deze schelpen vrij komt is voor een deel in de bermen terecht gekomen, waardoor deze geschikt zijn geworden voor soorten als geel walstro - *Galium verum*, slangenkruid - *Echium vulgare*, dwergviltkruid - *Filago minima* en Duits viltkruid - *Filago vulgaris*. Maar ook ijzerhard - *Verbena officinalis* is

Hondskruid

in bermen te vinden. Op twee locaties is tijdens de inventarisatie oorsilene- *Silene otites* aangetroffen en op één plek groeit kleine bevernel- *Pimpinella saxifraga*.

De soortenrijkdom is door de fietspadsoorten toegenomen, al is dit natuurlijk wel kunstmatig. Waarschijnlijk zullen schelpen in de toekomst minder toegepast gaan worden om paden te verstevigen. Heel langzaam zal de kalk uitspoelen en zal de bodem weer kalkarmer worden. Maar voorlopig is dat nog lang niet zo en laten veel fietspadsoorten een uitbreiding zien ten opzichte van eerdere inventarisaties.

Een bijzondere 'fietspadsoort' is het hondskruid - *Anacamptis pyramidalis*. De drie hondskruidplanten staan eigenlijk niet langs een fietspad, maar langs een wandelpad dat in het verleden met schelpen is verstevigd, in het noordelijk deel van het gebied. De soort houdt het hier al een aantal jaar uit. Toch is het kwetsbare plek, die ook nog eens dreigt dicht te groeien.

Het is niet alleen de kalk die er voor zorgt dat de bermen van wegen en paden soortenrijker zijn. Verplaatsing van zaden en sporen door de mens zal ook van invloed zijn. Zo zijn hier en daar in bermen 'ontsnapte' tuinplanten te vinden, zoals prachtklokje - *Campanula persicifolia* en akelei - *Aquilegia vulgaris*. Ook staan er soorten als knopkruid - *Centaurea jacea*, pastinaak - *Pastinaca sativa* en boerenwormkruid - *Tanacetum vulgare*.

Ook werd dit jaar langs bij de grote parkeerplaats de slanke mantelanjer - *Petrorhagia prolifera* ontdekt. Langs de randen van de parkeerplaats is te zien wat voor effect het dumpen van tuinafval heeft. Grote kaardenbol - *Dipsacus fullonum* en hartgespan - *Leonurus cardiaca* staan hier samen met damastbloem - *Hesperis matronalis* en wegdistel - *Onopordum acanthium*.

Tenslotte

In totaal zijn ruim negenhonderd waarnemingen van schaarse soorten ingemeten. Hiervan worden verspreidingskaartjes gemaakt. Over de flora van de Schoorlse Duinen verschijnt in 2012 een publicatie. Hierin ook aandacht voor de verschillende rozensoorten die in het gebied voor komen.

Plantenwerkgroep in Pirolavallei

geïnventariseerd. In eerste instantie lijken de kalkarme Schoorlse Duinen floristisch gezien een beetje saai gebied. Dat viel gelukkig mee. We hebben ons prima vermaakt in de duinen en er zijn er tal van bijzonderheden gevonden. Een uitgebreider verslag is te vinden in het veldbiologisch jaarverslag.

Naast de excursies naar de Schoorlse Duinen zijn bezoeken gebracht aan de Alkmaarder Hout, de golfbaan van Heiloo, de VSM-tuin, de natuurstrook van het Rak Noord, Wijk aan Zee en de Spoorbuurt. Over het algemeen was er een redelijke belangstelling voor de excursies, al was de Schoorlse Duinen voor sommigen soms net wat te ver.

Er zijn ruim negenhonderd waarnemingen ingemeten en ongeveer evenzoveel waarnemingen aangestreept op streeplijsten. Alle vondsten worden doorgegeven aan Floron. Over de plantengroei van de Schoorlse Duinen is een publicatie in voorbereiding. Er zijn afgelopen jaar acht nieuwsbrieven uitgekomen met informatie over de inventarisatieresultaten, plantennieuwtjes en excursie-aankondigingen.

Duits viltkruid

Ronde zonnedauw

Plantenwerkgroep

De Plantenwerkgroep heeft weer een actief jaar achter de rug. Gedurende het zomerseizoen vond er vrijwel elke dinsdagavond een excursie plaats. Dit jaar stonden de Schoorlse Duinen centraal. Op verzoek van Staatsbosbeheer werden de open delen van het gebied

8. Strandwerkgroep

Henk Witte

072-5895170

witte43@gmail.com

nieuwsbrief "De Knorhaan"

Inleiding

Eenmaal per maand gaat de Strandwerkgroep op excursie naar een stukje van onze kust. Meestal tussen Texel en IJmuiden maar jaarlijks ook een keer verder van huis. De aandacht gaat uit naar aangespoelde of ter plaatse levende schelpen, wieren, kwalen, holtedieren, vissen, enz., enz., kortom alle levensvormen die bij de kust horen. De waarnemingen worden gepubliceerd in de digitale nieuwsbrief De Knorhaan. Deze wordt ook verstuurd aan het "Centraal Systeem" van de Strandwerkgemeenschap van de KNNV, de NJN en de JNM. Alle nummers van De Knorhaan zijn te vinden op de website van de KNNV, afd. Regio Alkmaar.

Noordpier (Wijk aan Zee), 23 januari 2011

Weersomstandigheden: N 4, 4° C

Ondanks het gure weer een prima opkomst. Er werden vier soorten schelpen met vleesresten gevonden: venusschelp, witte dunschaal, rechtsgestreepte platschelp en tere platschelp. De aantallen bleven echter beperkt. Van de schelpen zijn verder o.a. het vermelden waard: een klepje van de geplooidde rotsboorder, 1x vliezig drijfhorentje, 3x opgezwollen brakwaterhoentje en 8x tweetandschelpje. Van de slangsterren vonden we enkele exemplaren van zowel de gewone als de kleine. De heremietkreeften deden hier niet voor onder waren ook met twee soorten vertegenwoordigd: ook al de gewone en de kleine (boksertje, linkerschaar de grootstel). Twee kleppen van de japanse oester bleken bewoond te zijn geweest door de trompetkalkkokerworm. In het meegenomen gruis kroop nog een zeepissebed rond, een *Idotea granulosa*. Eerder vonden we al eens de gewone zeepissebed.

Idotea granulosa Gewone zeepissebed

Huisduinen 20 februari 2011

Weersomstandigheden: O 3, 2° C

Deze keer zijn wij niet het strand opgegaan bij het dorp Huisduinen maar zuidelijker, bij restaurant Duinoord. Het bleek een gouden greep. Vooral in het suppletiezand lagen veel bijzondere schelpen. Zo vond Jan Sterringa voor het eerst in zijn lange strandcarrière een eierschelp. Verder raapte hij o.a. op: 2x asgrouwe tolhoren, 1x witte wenteltrap, 1x stompe ribhoren, 2x kleine fuikhoren, 2x gewone trapgevel, 1x kleine astarte, 3x kleine platschelp en 1x ovale venusschelp. Linda deed ook veel bijzondere vondsten, o.a. 1x fragment stekelhoren, 1x gestreept priemhorentje, 1x zwakgeribte olifantstand, 1x wijde mantel, 1x paardenzadel, 1x fragment grote hartschelp, en 2x fragment tere hartschelp. De groep vond verder nog 4x muizenkeuteltje, 2x fragment gewone penhoren, 1x gewone wenteltrap, 1x grofgeribte fuikhoren, enkele gevlochten fuikhorens, 1x fragment oubliehoren, 40x bonte mantel (10x gaaf en 30x fragment), 4x ovaal zeeklitschelpje, 3x tweetandschelpje, 1 fragment geknobbeld hartschelp, 3x pleistocene strandschelp (1x gaaf en 2x fragment), 1x fragment slanke kleine zwaardschede, 1x fragment grote zwaardschede, 2x grijze tapijtschelp, 25x korfschelp en opnieuw een fragment van de eierschelp. Tenslotte lag er nog één visje op het strand: een grote zeenaald.

Camperduin 12 maart 2011

Weersomstandigheden: Z 4, 10° C

Bekeken werden een stukje strand en een stukje Hondsbossche Zeewering met enkele strekdammen. In tegenstelling tot de vorige SWG-excursie werden geen echte bijzonderheden gevonden. Het vermelden waard zijn 1 boksertje, een gewone slangster, een ovaal zeeklitschelpje en een aantal levende schaalhorens op de strekdammen.

Goeree, 10 april 2011

Dit jaar hebben we de volgende locaties aangedaan: strandje bij buitenhaven Haringvlietdam, Haven Ouddorp, De Punt, Brouwersdam zuid, midden en noord.

Het strandje bij de buitenhaven Haringvlietdam zag er heel anders uit dan vorig jaar. Er waren nu geen enorme aantallen wadslakjes te zien. Bij nader onderzoek bleek de soort toch nog wel redelijk algemeen te zijn. Ook het aantal opgezwollen brakwaterhorentjes was veel kleiner.

Direct op het strand en later in het meegenomen gruis vonden we onder meer: vliezig drijfhoentje (6), gewone oublietoren (2), juveniele wulk (1), brakwateraltruik (3), wenteltrapje (1 fragment), juveniele gevlochten fuikhoren (1), tweetandschelpje (4) en korfschelp (1).

In de haven van Ouddorp ging de meeste aandacht uit naar de tientallen levende gevlochten fuikhorens in het ondiepe water. Op de bodem waren ook grote levende muiltjes te zien. Op de dijk lagen veel schelpen van het muiltje. We zagen in het water ook een soort steurgarnaal, een soort zakpijp en een soort zeeanemoon, waarschijnlijk de zeeanjelier. De zeepieten verraadden zich door de pierenhoopjes.

Bij De Punt zagen we veel minder zeeappels dan vorig jaar. Wel ontdekten we op de stenen piertjes opnieuw de asgrouwe keverslak. Ook hier waren levende muiltjes te zien. Net als bij het haventje van Ouddorp lagen er mossels die een grote gelijkenis vertonen met de diepwatermossel. Verder werd een soort aasgarnaal waargenomen.

Op het strand waar de Brouwersdam overgaat in de kust van Schouwen lagen meer schelpen dan vorig jaar. De soortenlijst was er dan ook naar. In het gruis vonden we veel fragmenten van de witte boormossel. Daarnaast en zestal "veertjes". Bij nader onderzoek bleek het te gaan om het "accessorisch schelpstuk" (protoplax) van de witte boormossel. We vonden ook drie exemplaren van de *Haustator solanderi*, een penhoren uit het Eoceen, zo'n 45 miljoen jaar geleden. In West Zeeuws-Vlaanderen is deze soort redelijk algemeen. Er worden daar meer soorten gevonden van deze ouderdom. Overige vondsten waren onder meer: korfschelp (1), korfmossel (6), melkwitte arkschelp (44), bonte mantel (2), melkwitte traliedrijfhoen (1), juveniele schaalhoren (1), tweetandschelpje (59), ovaal zeeklitschelpje (1), wenteltrapje (1), gekielde cirkelslak (26), een soort hoornschaal (3), opgezwollen brakwaterhoren (9), gewone oublietoren (1) en tenslotte een zwakgeribte olifantstand.

Langs de Brouwersdam hebben we uiteraard de levende purperslakken en schaalhorens bij het sluisje bekeken. Het waren er weer vele. De paardenanemoon en de grijze zeehond kwam ook weer even kijken. Op de strandjes langs de dam lagen ook schelpen van de purperslak en de schaalhoren. In het water zwommen vlokreeftjes.

De laatste locatie die we bezochten was het strand op de overgang van de Brouwersdam naar Goeree. Wat hier opviel was de grote hoeveelheid mini-mosseltjes tussen het aanspoelsel. De gewone oester was hier vrij algemeen, de Amerikaanse oester zeer algemeen. De stevige strandschelp hadden we deze dag nog niet gezien maar op dit strand was hij algemeen. Andere vondsten waren o.a. melkwitte arkschelp (3), tweetandschelpje (2), korfmossel (2), opgezwollen brakwaterhoentje (14) en vliezig drijfhoentje (1).

Texel (NIOZ) 7 mei 2011

Vijf jaar geleden waren we voor het laatst op bezoek geweest bij het NIOZ. Net als toen zijn we met Hans Witte naar de fuik in de Mokbaai gevaren. Speciaal voor ons gezelschap werd naast de vlet een grotere boot ingezet. Ze praten er bij het NIOZ nog steeds over dat het de vorige keer op de vlet toch wel erg "kantjeboord" was. Bij de fuik konden we zien hoe inmiddels 50 jaar lang dagelijks voor wetenschappelijke doeleinden vis wordt gevangen. De vangst was voor de tijd van het jaar niet slecht en bestond naast de gebruikelijke grote hoeveelheden strandkrab uit diklipharder, zeebaars, geep, zeeforel, bot, haring, sprout en driedoornige stekelbaars. Aan wal hebben we ijverig geholpen met tellen en meten.

Vervolgens liet Marc Lavaley ons zien wat er zoal in de NIOZ-haven leeft. Aan een net met mosselen zagen we o.a. zeeanjelier, broodspoon, knotszakpijp, paarse geleikorst en ronde zakpijp.

Schelpen van de Brouwersdam

De fuik in de Mokbaai

Verder liet hij ons allerlei apparatuur zien die gebruikt wordt voor diepzeeonderzoek. Het bezoekje aan zijn kamer/laboratorium was voor sommigen veel te kort.

Na de soep van Jet gingen we in het gebouw kwalletjes bekijken. Lodewijk van Walraven was helaas verhinderd om ons iets te vertellen over zijn promotie-onderzoek naar het voorkomen van de Amerikaanse ribkwal in de Waddenzee. Wel heeft hij er voor gezorgd dat we deze soort konden zien zwemmen in een grote onderzoekbak. Ook zagen we hier de zeedruif (ook een ribkwal, algemeen langs het strand) en het klepelklokje (het kwalstadium, meduse, van een hydroidpoliep).

Langs het strandje naast het NIOZ-complex haalde Hans met de boomkor nog een paar Waddenzeebewoners naar boven, waaronder een ei van de gestippelde dieseltreinworm, de gewone garnaal, de aasgarnaal *Mesopodopsis slabberi*, een brakwatergrondel en een scholletje van minder dan 1 jaar. Op het strandje zelf vonden we o.a. de asgrauwe keverslak (1x), stompe alikruik (16x) en vliezig drijfhorentje (5x).

Met dank aan diverse NIOZ-medewerkers hebben we een leuke en interessante dag beleefd.

Zuidpier (Ijmuiden), 18 juni 2011

Weersomstandigheden: Z 5, 17° C

Geen drup regen ondanks de sombere verwachtingen, prachtige wolkenluchten, een ruwe zee en een boeiende reddingsoefening binnen de pieren. Maar ook westenwind zodat er geen verse aanspoelselranden aanwezig waren. Desondanks is er op dit brede strand altijd wel wat te vinden. Zoals een eikapsel van de hondshaai, enkele delen van de Chinese wolhandkrab en een merkwaardige staart. De Zeevissengids is er op nageslagen en we kwamen tot de conclusie dat het waarschijnlijk gaat om de staart van een (stekel?)rog.

Amerikaanse zwaardschede

Egmond aan Zee, 10 juli 2011

Weersomstandigheden: ZW 1, 18° C

Net als in Bergen aan Zee is hier een zandsuppletie geweest. Aan de soortensamenstelling van de schelpen is te zien dat de herkomst van het zand gelijk is. Zo troffen we ook hier bij voorbeeld de gewone papierschelp en de sabelschede aan. Van de eerste vrij veel fragmenten en vier gave juveniele kleppen, van de tweede enkele fragmenten en een gave klep. Verder vonden we o.a. veel eikapsels van de gevlochten fuikhoren, oublichoren (2x), stomp traliehorentje (16x), ovaal zeeklitschelpje en tweetandschelpje (6 resp. 14x), prismatische dunschaal (1x) en vrij veel fragmenten van de slanke kleine zwaardschede. De zeedruif (opvallend kleine exemplaren) was algemeen. We zagen ook een gewone zeepissebed (een mannetje van 3 cm) en één vissoort, een spiering. Vanwege de aanwezigheid van een insectenkenner letten we deze keer ook op aangespoelde insecten. Het waren allemaal algemene soorten: snorzweefvlieg, grote kommazweefvlieg, bessenbandzweefvlieg, goudoogje (een gaasvlieg) en het zevenstippelig lieveheersbeestje.

Bergen aan Zee, 24 augustus 2011

Weersomstandigheden: ZW 2, 17° C

Het was de eerste excursie van de werkgroep naar Bergen aan Zee na de recente zandsuppleties. Alle deelnemers konden dus ruimschoots kennis maken met soorten als papierschelp, sabelschede en slanke kleine zwaardschede. Tijdens de excursie vonden we verder o.a. een wenteltrapje, een trapgevel, een prismatische dunschaal en enkele kleine heremietkreeften. Het gruis dat we hadden meegenomen bleek ook weer allerlei verrassingen te herbergen. Het stomp traliehorentje was, zoals vaker in Bergen aan Zee, vrij algemeen. Andere vondsten waren 1 klep en vier fragmenten van de wijde mantel, 3 oublichorens, 11 ovale zeeklitschelpjes en 1 noorse hartschelp. In het gruis vonden we later nog een slotfragment van de driehoekige parelmoerneut, een fragment van de penhoren, een vergeten brakwaterhorentje, een melkwit traliedrijfhorentje, een gekielde cirkelslak en een zoetwaterneriet.

Avondexcursie Bergen aan Zee

Huisduinen, 24 september 2011

Weersomstandigheden: Z 2, 17° C

Op 20 februari van dit jaar waren we voor het eerst op de locatie bij Duinoord. Deze tweede keer waren we minstens even enthousiast als toen. En niet alleen vanwege het aangename weer. We vonden o.a. enkele penhorens. De "gewone", maar mogelijk ook 1x *Turritella tricarinata tricarinata*. Linda had deze "Zeeuwse fossiel" hier al eens eerder gevonden. Verder 1x gewone wenteltrap, 1x wijde mantel, opnieuw enkele gave kleppen en veel fragmenten van de bonte mantel, een fragment van de tere hartschelp, 2x kleine platschelp, een fragment van de pleistocene strandschelp, 3 fragmenten van de messchede, 1x grote zwaardschede, 3 fragmenten van de slanke kleine zwaardschede, 1 fragment van het groot tafelmesheft, 2x kleine platschelp, 2 kleppen en een groot fragment van de eierschelp en enkele kleppen van de grijze tapijtschelp. In de flinke hoeveelheid gruis die we mee naar huis hadden genomen vonden we o.a.: 3x opgezwollen brakwaterhorentje, 1x slank gordelhorentje, 1x dwergdrijfhorntje, 7x muizenkeuteltje, 3x gewone wenteltrap, 3x trapgevel, 5x kleine fuikhoren, 2x asgrauwe tolhoren, een fragment van de zwakgeribde olifantstand, 1x gekielde cirkelslak, 2x gestreept priemhorentje, 1x dubbeltjesschelp, 1x wijde mantel, 1x ronde zandschelp, 1x scheve hartschelp, 11x korfschelp, 3x kleine platschelp, 1x melkwitte arkschelp, 3x ovale venusschelp en een fossiele tand van een vis.

Penhoren

Noordpier (Wijk aan Zee), 29 oktober 2011

Weersomstandigheden: Z 3, 14° C

Soms liggen er op dit strand veelbelovende brede stroken met horentjes en andere aanspoelsels maar dat was deze keer minder het geval. Toch was er nog veel te vinden. Zo raapte de jongste deelnemer een boei op met een asgrauwe tolhoren. Het afdekplaatje was nog aanwezig. Verder vonden we o.a. enkele grote eendenmossels, een schild van een helmkrab, resten van een bruinvis, veel "ballen" van de harige vliescelpoliep (mosdiertjes) en geknoopte zeedraad (hydroidpoliepen) op knotswier. Uit het meegenomen gruis kwam onder meer nog te voorschijn: 2x stomp tralichorentje, 4x mosselslurpertsje, 28x opgezwollen brakwaterhorentje, 1x vliezig drijfhorntje, 1x muizenootje, 2x oublietoren, 23x brakwateralirikruik, een fragment van de papierschelp, 14x ovale zeeklitschelp + 1 doublet en 13x tweetandschelp waaronder enkele doubletten.

Geknoopte zeedraad

Petten, 12 november 2011

Weersomstandigheden: ZO 3, 10° C

De excursie leverde met uitzondering van een bonte mantel geen spectaculaire vondsten op totdat we op de terugweg op een hoge vloedlijn een bos touw ontdekten. Hoe langer we keken hoe meer bijzonderheden we vonden. Uiteindelijk heeft een deelnemer het touw maar mee naar huis genomen en er nog veel meer leuks uitgehaald. Gelukkig kon Rien de Ruijter ons verder helpen met de determinatie. De indrukwekkende soortenlijst: enkele fragmenten eierdopkoraal, 42x porceleinkrab, 5x gewone spinkrab, 4x ruig krabbetje, 1x fluwelen zwemkrab, twee gewone zeepissebedden, 1x *Calliostoma noduliferens*, 5x verdikte fuikhoren, 1x *Glycymeris spec.*, 68 doubletten en 4 kleppen van de kleine paardenmossel, 49 doubletten en 22 kleppen van de gemarmerde streepschelp, 1 doublet van de platte streepschelp, 11 juv. doubletten en 3 juv. kleppen van de wijde mantel, 35 doubletten en 38 kleppen van de schilferige dekschelp en ook 4 doubletten en 2 kleppen van de gestekelde vorm, 2 doubletten van het holteschelpje, 1x kleine astarte, 2x ovale venusschelp, 70 doubletten en 23 kleppen van de noordse rotsboorder, 2x gewone zeeappel en 28 brokkelsterren. Opvallend is dat het touw op zijn reis twee fossielen heeft opgepikt, de *Calliostoma* en de astarte.

Zuidpier (IJmuiden), 10 december 2011

Weersomstandigheden: W 4, 6° C

Harde wind en hoge waterstand hebben tot gevolg gehad dat het strand er kaal bij lag en dat er binnenmeertjes zijn ontstaan. Gelukkig lag er in de noordoostelijk hoek van het strand (begin pier) nog veel aanspoelsel. Naast de vele glanzende tepelhoren en de vrij algemene gewone tepelhoren en gevlochten fuikhoren vonden we 1x de grofgeribte fuikhoren, 1x gewone wenteltrap en een fragment van de Chinese wolhandkrab. In het meegenomen gruis troffen wij aan: 8x opgezwollen brakwaterhorentje, 5x vliezig drijfhorentje, 2x stomp traliehorentje, 1x muizenkeutel, 4x tweetandschelpje en 1x wijde mantel.

Een collega-strandstruiner vertelde ons dat hij op een strandje binnen de pieren (naast de jachthaven) vaak gewone artemisschelpen had gevonden. Wij vonden er maar liefst 16 exemplaren. Ook lagen er veel grote, spierwitte exemplaren van de stevige strandschelp, enkele noorse hartschelpen. Ook troffen we de berenvleugelhoren aan, een Indo-Pacifische soort, maar wel met lijmresten! Deze soorten lagen alle op een hoog, wellicht opgespoten deel van het strandje.

Tropische schelpen op een koud strandje

Eikapsels van roggen

Op de determinatie-avond van 10 november 2010 hadden Herman en Ria Walvis een aantal eikapsels van roggen bij zich. Tot onze verbazing haalde Peter Boer er in een mum van tijd vier soorten uit: stekelrog, sterrog, gevlekte rog en grootoogrog. De eerste drie zijn gevonden tussen IJmuiden en Den Helder waar ze niet zeldzaam zijn. De stekelrog is de meest algemene. De grootoogrog, ongeveer twee maanden ervoor gevonden op de Hondsbossche Zeewering, is wel zeldzaam. Tijdens een latere determinatie-avond kwam Rob Monsees langs met de verzameling eikapsels uit zijn NJN-tijd (ca. 1960). Allemaal gevonden tussen Bergen aan Zee en Petten, vaak samen met Peter Boer. Ze zagen er weer fris uit omdat ze de dag ervoor in het water waren gelegd. Naast de meest voorkomende stekelrog toonde hij ons vijf andere soorten. De meest bijzondere was een eikapsel van de witte rog. Volgens het boekje "Eikapsels van haaien en roggen" zijn eikapsels van deze soort slechts zeven keer gevonden. In het boekje staat de vondst op naam van Peter Boer (1 januari 1959, Bergen aan Zee). De laatste vondst van deze soort dateert uit 1965. Een andere bijzondere soort is de vleet. Deze is na 1962 niet meer van het Nederlandse strand gemeld. De overige soorten die Rob ons liet zien waren: 5x blonde rog, 1x grootoogrog en 1x sterrog.

Eikapsels van roggen op de determinatieavond

Foto's van eikapsels zijn te vinden op:

<http://www.anemoon.org/anemoon/soortinformatie/vissen/roggen-eikapsels/>

Verdere informatie: Wetenschappelijke Mededeling van de KNNV nr. 223 "Eikapsels van haaien en roggen" van P.H.F. Bor, Voor € 11,25 te verkrijgen bij de KNNV-uitgeverij.

harige vliescelpoliep

Zeedruifje

9. Ijsvogelwerkgroep.

IJSVOGELWERKGROEP ALKMAAR e.o.: KNNV afd. regio Alkmaar; VWG-Alkmaar e.o; IVN Noord-Kennemerland

Ijsvogelwerkgroep Alkmaar e.o.
postadres R. Polder
Westerweg 232
1815 JK Alkmaar
r.polder1@hetnet.nl

Inleiding:

Net als 2009/2010 is de winter van 2010/2011 behoorlijk koud geweest. vooral december 2010 was de 5^e koude decembermaand sinds 1901 met 29 vorstdagen en flink wat sneeuw. Voor de ijsvogels al weer de 3^e ongunstige winter op rij. Dat belooft niet veel goeds. Gelukkig vielen januari en februari erg mee en daarna volgde het warmste, zonnigste en vooral droogste voorjaar ooit gemeten in de Bilt. Gunstig voor ijsvogels met al dat water in Nederland.

Het aantal meldingen binnen de datumgrenzen in ons werkgebied (van 1 april tot 15 mei) op www.waarneming.nl scheelde niet zo veel met vorig jaar. 8 tov. 6 meldingen. Als de we meldingen vanaf 15 maart tot 30 mei meenemen worden het er 16 meer. Een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar. In het hele jaar tot nog toe waren er 70 meldingen. Een stuk minder dan de 98 van 2010. nogal tegenstrijdig.

Samen met de leden van de ijsvogelwerkgroep waren ook dit jaar de gemeentemensen van Alkmaar weer erg actief en werden de bestaande wanden gefatsoeneerd. In Alkmaar noord werd bovendien een ijsvogelwand in de het rak aangelegd en 2 in de Nollen Oost. We konden ook nieuwe lid verwelkomen uit Heiloo. Jan Nanne, en daarmee bestaat de ijsvogelwerkgroep formeel uit 11 leden.

De resultaten en de activiteiten per gemeente.

Gemeente Alkmaar.

Voor de 12de keer is de VSM lokatie succesvol. Tim Zutt heeft zelfs in zeer ijsrijke periodes in december nog een paar maal aan de noordzijde van het bedrijventerrein een wak wat groter gemaakt waar ook steeds een ijsvogel kwam foerageren. Pas op 7 maart zag ik de eerste ijsvogel bij VSM en pas 21-3 een paartje dat de daarop volgende weken zeer actief was. het leek wel of er wat in te halen viel want op 24 mei waren keurig op schema, de jongen uitgevlogen. op 19 juni zag ik 3 ijsvogels. mogelijk een jong van het eerste nest dat op bezoek kwam of een andere territoriale indringer die met veel misbaar achterna gezeten werd. In juni en juli zag ik vaak voeren en ook in augustus en september deden ze dat nog, mijn laatste bedelende juveniel zag ik op 30 september, zodat er kan worden geconcludeerd dat er mogelijk 4 broedsels zijn grootgebracht.

Begin maart kreeg ik al diverse meldingen voor de Rekerhout. Miranda Zutt zag rond 5 maart nog een ijsvogel achter de flats van de Muiderwaard.

Er waren ook diverse meldingen binnen de datumgrenzen, zodat er van een territorium kan worden gesproken. Ook is er vlakbij een adulte dode ijsvogel gevonden die tegen een raam aan was gevlogen.

Op 5 juni zag Eleni Valentijn een ijsvogel in de Egmonderhout. Ook mevr. Winkel zag op 23 juni een ijsvogel in Oudorp Dit zijn waarschijnlijk allebei al waarnemingen van juveniele ijsvogels.

Adult vrouwtje locatie Zeeweg foto Eltjo Vermeulen.

Gemeente Bergen

Langs de Zeeweg is succesvol gebroed getuige de vele waarnemingen en plaatjes. Tim Walta klikte de juveniele beesten op 18 juli. Een mogelijk 2^e broedsel. (foto rechts)

Gemeente Heiloo

Johan Reus meldde een ijsvogel op 7 februari in het Maalwater. Via Arjen Dekker en Marc van Bakel (2 juv. op 13 juni) kwamen meldingen door van ijsvogels achter de ponyclub naast de Hoevervaart. Dat bleek een nieuwe plek te zijn waar ik inderdaad op 5 juni, 3 juveniele ijsvogels in een dode wilg zag zitten. eerder die dag zat er een adult beest langs de Hoevervaart. een half uur daarvoor een adulte vogel op de bekendere plek richting Egmond (gem. Bergen) waar het bovenstaande gebeurde. Het nest zit waarschijnlijk onder de laag overhangende essen op het schiereilandje.

Gemeente Langedijk

in april en mei werden diverse meldingen doorgegeven uit de buurt van de Veiling en het Oosterdel. Op 14 mei tijdens de broedvogelinventarisaties van het Oosterdel werd net buiten het gebied achter de woningen aan de noordkant een ijsvogel gehoord. Op 4 juni kwam van Jannes Haanstra een melding uit het Oosterdelgebied.

Hiermee is het een geldig territorium hoewel er geen jongen konden worden waargenomen.

Op 5 februari heb ik samen met Victor van der Valk en met toestemming van de beheerder 2 wandjes gemaakt in de Kleimeer. hierin bleek later niet gebroed. hoewel er binnen de datum grenzen een paar geldige waarnemingen o.a door ondergetekende en Paul de Jong. Op 4 april werd een ronde gemaakt in het Geestmerambacht en daar werd door verschillende waarnemers een ijsvogel gezien.

Gemeente Heerhugowaard heeft ze nog steeds!

Begin maart is een melding door Cees Verkerke aan mij doorgegeven. die had een ijsvogel in zijn tuin langs de Beukenlaan en op 9 maart in de Waarderhout.

Op de vaste plek langs het spoor zaten dit jaar geen ijsvogels. maar wel kon een territorium worden vastgesteld bij het Schoutenbosje. hier zijn diverse wanden opnieuw ingericht door de werkgroep aldaar. Vanaf half maart kreeg ik de eerste melding van Ger Molenaar. Er zijn meerdere waarnemingen tussen de datumgrenzen. Tijdens een inspectie van mijzelf kon ik zag ik hoe een grote bonte specht een jonge pimpelmees uit het nest viste en vervolgens door een paar wanhopige ouders achternagezeten werd. Ook had een sperwer weer een nest in een meidoorn boven het pad.

Gemeente Castricum

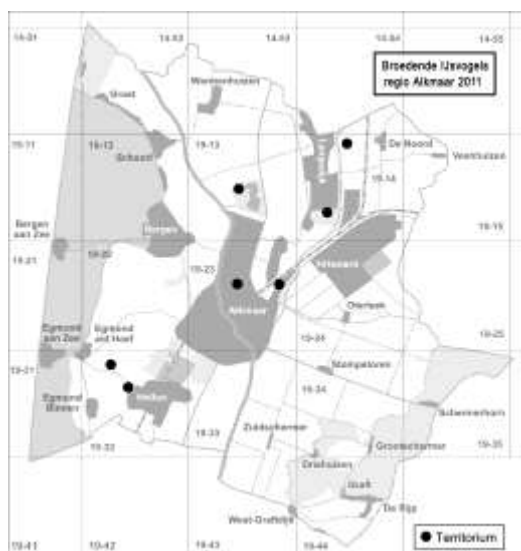
Vreemd genoeg is hier in de broedtijd niets gesignaleerd. wel in juni dus er kan best nog een broedsucces na de datumgrenzen plaatsvinden.

Gemeente Obdam

Zelf ben ik er dit jaar niet geweest, maar ook komen hier geen meldingen vandaan.

Aan de hand van de resultaten kom ik tot het bovenstaande overzicht waarbij kan worden geconcludeerd dat 2011 een licht herstel laat zien. ringstation Castricum geeft 8 gevangen dieren op. waarvan 1 in juni. de rest in juli en aug. Onderstaande plattegrond is weer door Jan Stok geproduceerd waarvoor hartelijk dank.

Ijsvogelwerkgroep Alkmaar e.o.
postadres R. Polder
Westerweg 232
1815 JK Alkmaar
r.polder1@hetnet.nl

10. Woensdaggroep.

Verslag van de woensdagmiddaggroep over 2011

Het geheim van de groep

De deelnemers aan de wandelingen van de woensdagmiddaggroep hebben een meer dan gemiddelde belangstelling voor de natuur. Niets bijzonders natuurlijk voor deelnemers aan een activiteit georganiseerd door de KNNV / IVN. Maar hoe komt het dat deze groep zo floreert?

Is het de continuïteit? Elke woensdagmiddag, vaste prik, wordt er gewandeld in steeds weer een ander terrein in Noord-Holland, ook bij regen.

Daarbij weet de leiding van de groep, Marian v.d. Laan en Leo Bruinenberg, elk jaar weer een varia te verzinnen van prachtige bekende en nieuwe excursies tot aller genoegen.

Of zijn de excursies bovengemiddeld leuk door de ervaren en deskundige excursieleiders? Wat die niet allemaal weten, zien en horen. Al kijkend en luisterend leer jemet hen splendorwijs van alles kennen en herkennen.

De leden van de woensdagmiddaggroep zijn unaniem gelukkig met het gekozen format, zodat de conclusie is: niet plagen, niets meer er aan veranderen.

Een ieder die precies wil weten wat er zoal is gezien en gehoord aan moois tijdens de excursies wordt verwezen naar de verslagen in archief bij Marian v.d. Laan. Over 2011 hebben we er 50!

En o, ja, is al gezegd dat de groep zeer gastvrij is?

De activiteiten van de woensdagmiddaggroep

De diamiddagen

De diamiddagen zijn een sociaal gebeuren. In de pauze van de diavoorstelling kan onder genot van een drankje en (eigengebakken) versnaperingen worden bijgepraat.

Evert Maarschall beet dit jaar het spits af met een diavoorstelling van zomervakanties in Frankrijk. Niet zo weinig gentianen kregen we onder andere voorgetoverd en orchideeën, orchideeën en orchideeën.

Op een koude, grijze en gure woensdagmiddag, begin februari, vrolijkte Herman Pols ons op met prachtige foto's, gemaakt in lente, zomer, herfst en winter.

Begin november met prachtig mooi weer zaten we toch binnen om naar beelden van watervallen, fjorden, bossen en huizen in Noorwegen te kijken, gemaakt door Piet Winder in 1975. Ook waren er foto's bij van stenen en bronzen beelden gemaakt door Gustav Vigeland.

Besloten werd met een lezing in december van Fred Koning over het Zwanenwater. De woensdagmiddaggroep bezoekt het Zwanenwater elk jaar, meestal in juni, maar Fred had beeldmateriaal uit het gehele jaar meegebracht. Zo zagen we het Zwanenwater ook eens in de sneeuw.

Excursies met gastgidsen

- Ad Jansen gaf ons dit jaar begin april een rondleiding gelardeerd met cultuurhistorie door het Alkmaarderhout en over de Algemene Begraafplaats. Het thema was stinsenplanten maar we werden door onze enthousiaste gids ook op veel bijzondere bomen gewezen.
- Half juli, gingen we bijen bekijken te Groet onder leiding van Hans Nieuwenhuijzen. Het was een kille, miezerige dag dus de bijtjes en de wespen bleven lekker thuis in hun nest. We moesten het wat dit betreft doen met plaatjes uit de veldgids. Niet getreurd want we kregener prachtige verhalen bij. En er valt immers veel meer te zien dan wat bijen? Dus is er gewoon een leuke algemene excursie van gemaakt.
- Eind augustus brachten we een bezoek aan het Reggers Sandervlak te Egmond Binnen onder leiding van Thea Spruijt. Dit is een kalkrijke duinvallei in het buitenduin aan de voet van een hoog duin, de Westerberg, met kenmerkende vegetatie. In totaal werden er 13 plantensoorten van de Rode Lijst gevonden, allemaal vlak bij elkaar. Dat is toch iets dat voldoening geeft.
- Eind september, op een zonnige dag met weinig wind, togen we naar Petten voor een strandexcursie onder leiding van Trudy Kúhne, lid van de strandwachtgroep Petten. Bij het zoeken naar strandaanspoelsel werd de aandacht behoorlijk afgeleid door een aantal zeehonden. Onweerstaanbaar. De vondsten werden op een streeplijst afgetekend. Met een heel nieuwe wereld werd kennisgemaakt.
- Op een ander moment dan gewoonlijk, half oktober, gingen we naar Elswout op mossenexcursie met Niko Buiten. Het was een heel regenachtige dag dus de mossen stonden er kwiek bij. Volgens Niko zijn er op het landgoed 90 soorten mossen gevonden. Hij heeft zelf tot nu toe 60 soorten ontdekt en op deze dag werden 35 soorten geteld in ruim tweeënhalve uur. Daarna werd besloten wat te gaan drinken in De Stinkende Emmer welke naam niets te maken heeft met de geur van natte kleren.

Bloemlezing van de excursies

Eind mei, na een gortdroge lente, gingen we met Gea Bouma kijken hoe het recreatie- en natuurgebied Noorderneg in Heiloo er bij stond. Het fluitekruid bloeide niet zo uitbundig als het jaar daarvoor en het destijds zompige weitje stond er dit jaar droog bij met bepaald geen uitbundig bloeiend veld van rietorchissen.

Onder leiding van Michel Rühland hebben we veel leuke leerzame wandelingen gemaakt, vooral in de buurt van Castricum, Egmond en Heemskerk. Interessant zijn de veranderingen bij Dijk en Duin. Daar vinden bouw- en sloopactiviteiten plaats. De mierenleeuwen die huisden in de bloembakken bij paviljoen Breehorn zijn van ellende eigenlijk allemaal vertrokken. Het veldje waar we vorig jaar Haarlems klokkenspel en steenanjertjes vonden, stond er op 1 juni van dit jaar bij als een dodenakker. Zou dit komen omdat er een paar dagen een circustent op heeft gestaan of zou het komen vanwege de droogte in het voorjaar? De voormalige composthoop waarop een schat van plantensoorten groeide, kon op 1 juni voor het laatst worden bezocht. De composthoop is afgegraven omdat het zand nodig is voor bouwactiviteiten elders op het terrein.

Ronde vijver bij Dijk en Duin 1 juni 2011; foto: Jaap Kuip

Michel is een groot liefhebber en kenner van mossen. In een blad van de Bryologische vereniging zag hij een foto van een heel bijzonder levermos, het krulbladmos, op een oude boomstronk. Zowaar herkende hij de vindplaats, zodat we tijdens de excursie van 13 april naar een oude boomstronk werden geleid met een lichtpaars zweem met allemaal korreltjes: het krulbladmos. Een knap staaltje speurwerk waarvan we allemaal mee genoten.

Onder leiding van Friedjof van den Bergh gingen we begin oktober naar het landgoed Ter Coulster te Heiloo. Niemand anders kan zo onvermoeibaar en met overgave vertellen over paddestoelen. Boeiend, boeiend, boeiend. Hij benadrukt bij veel paddestoelen dat in het veld niet met 100% zekerheid valt te zeggen om welke soort het precies gaat. Voor precieze determinatie is microscopisch onderzoek nodig. En dan krijg je ondertussen verhalen over wonderlijke, microscopisch kleine structuren. Vaak worden paddestoelen meegenomen voor determinatie, niet alleen bij deze excursie maar ook bij andere excursies. En dan begint voor Friedjof het echte werk: onderzoeken, natekenen, fotograferen en determineren. Achteraf krijgen we te weten dat bijvoorbeeld op een hazenkeutel, gevonden tijdens de excursie in Callantsoog op 8 juni, o.a. menhirzwammetjes groeiden, waaronder het Bef menhirzwammetje (*Podosporapleiospora* code 753.14.0).

Dit jaar hebben we in de derde week van april onze duinviooltjeswandeling gemaakt met Evert Maarschall. Alle 5 soorten zijn bloeiend en wel gevonden: zandviooltje, ruig viooltje, hondsviooltje, bosviooltje en het duinviooltje. Niet *viola tricolor*, want die komt in ons duingebied niet voor.

Dodemansvingers bij het Kennemerstrandmeer; foto: Peter Zijp

Eind juni werd met Evert het Kennemerstrand te IJmuiden bezocht met een weelde aan soorten. Glibberend langs een nauw paadje tussen hoge gewassen door werden aan de rand van een rietmoeras de uiterst giftige dodemansvingers gevonden.

Dit jaar zijn er twee vogelexcursies naar Wieringen gehouden: een half januari onder leiding van Evert Maarschall en een in november met Piet Winder. Onvergelijkelijk is het licht in dat gebied. Op een zilveren wad met groepen zwart met zilveren vogels raak je niet uitgekeken.

De meest indrukwekkend excursie van dit jaar was de Roetwandeling in Schoorl van 2 maart onder leiding van Piet Winder om te kijken hoe de natuur herstelt van de branden van 2009. We kwamen langs een horrorlandschap van verschroeiende aarde. En daar komt toch allerlei klein spul alweer op. En langs het pad zagen we de koffievuurtjeszwam, die nade hitte van de brand zijn kans kon grijpen.

Dank zij de contacten van Piet konden we begin juni van dit jaar terecht in het Kooibosch, een oude eendekooi bij Callantsoog, niet vrij toegankelijk voor publiek. We zagen een prachtig, zompig plantenparadijs met bevertjes oftewel trilgras, orchideeën en groepjes prachtige wasplaten met rode hoedjes.

Het jaar werd heel toepasselijk afgesloten met de kerstbomenwandeling, alhoewel Piet het liever de naaldbomenwandeling noemt. Deze wandeling inspireerde ElbertGongrijp tot het hiernaast staande gedicht.

Kerstgedachte

De kerstglans – het imago van ons
allen dat in de bomen voor even
hangen zal – in devotie.

Politiek

Natuur moet je zien, horen en voelen. Het gaat net zoals bij kunst en muziek. Is er iemand die een opera heeft leren waarden alleen door het lezen van het libretto? Of kan wegdromen bij een partituur? Een natuurfilm kan nog zo mooi zijn, het haalt het niet bij de eigen bescheiden ervaringen. Daarom gaat natuurbeleid ons allemaal aan.

Het milieubeleid valt onder de CDA-er Henk Bleker, staatssecretaris van het ministerie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Hij is geschoold in politicologie en rechten en heeft als hobby het fokken van Welsh pony's, volgens Wikipedia.

Waar lijkt het milieubeleid van de heer Bleker op?

Hij heeft een scherp oog voor kosten en voor de ondernemers, i.c. de boeren. Neem de gang van zaken afgelopen jaar rond het Oostvaarderswold, een zone die de Veluwe moet verbinden met de Oostvaardersplassen. Bleker ziet helder dat er geen enkele internationale verplichting is tot het aanleggen van zo'n ecologische verbindingzone, dus waarom is het nou nodig? Het kan alleen maar kosten en sommige boeren zijn er ook niet blij mee. Wat nou beleid land toe te voegen aan de ecologische hoofdstructuur omte zorgen dat er geen versnippering komt van de natuurgebieden in ons land? Dat is al klaar, dat hoeft niet verder.

Door eigenzinnige acties lijkt het erop dat het Oosterswold toch doorgaat, ondanks Bleker. Goed voor wilde planten en dieren waarmee we de beschikbare ruimte mogen delen en goed voor recreatie en waterhuishouding.

Het meest apart is Blekers idee dat de boer de beheerder van de natuur moet zijn. Het beeld doemt op van de buurboervan Pieter Korstanjevan de heemtuin De Wielenmaker in Egmond Binnen. "Nou mevrouw, het is een schande dat zoiets als dat wordt toegelaten. Al dat vuil uit die tuin waait zo over mijn akkers. En ik heb al genoeg moeite met het vuil dat uit het bos daar komt."

Bleker moet weten dat het belang van de boeren –grondwaterstand, bemesting, gebruik van insecticiden– niet naadloos samengaat met natuurbehoud, ervan uitgaand dat hij enig benul heeft van het milieu. Als hij dan de onlogische keuze maakt voor de boer als natuurbeheerder moet dat liggen aan het politieke gedachtengoed. En politiek gedachtengoed verdraagt logica, realiteit of kennis, laat staan vooruitzienvaak slecht. Het indienen van rapporten heeft in zo'n geval weinig zin. Groen stemmen bij de verkiezingen wel een beetje.

Al eens zitten babbelen op een duintje geel van de bloeiende rolklaver, meneer Bleker? Of konijnen in de middagzon zien spelen? De geur van zwarte gael, geel walstro, mos of ander 'vuil' geroken in het veld? Bloeiende parnassia van nabij bekeken? Een zwartkop horen zingen? Of drieteenstrandlopertjes als opgewonden machientjes zien rennen langs de vloedlijn? Ach meneer, daar word je zo gelukkig van. En vooruit... het scheelt weer in de kosten voor de anti-depressiva, maar dat is een ander verhaal en budget.

Laura Stoets

Bijlage A. Inventarisatie “Bijentuin” Groene Voet 2011.

Verslag nul meting in 2011 van bijen in terrein tegenover sportcomplex “De groene voet.”

Door de Insectenwerkgroep van de KNNV afdeling regio Alkmaar.

Inleiding.

Het terreintje is een voormalige wijkpost in de Mare. Oorspronkelijk stond er op het westelijk deel van het terrein een keet van de Dienst beplantingen. Dat is nog duidelijk te zien aan de vegetatie daar die bestaat uit bijzondere bomen en tuinplanten. Het gebied is een ecologische parkstrook 40x 90 m (0,36 ha).

De verharding is verwijderd en op de zandbodem is opgehoogd met kleiige grond uit de waterloop die aan de noordzijde van het terrein ligt.

De habitat is te omschrijven als ‘sterk verstoord terrein’ (Bal et al, 2001) of als ‘Ruderaal terrein’ (nr.29 bij Weeda et al 2006)

Locatie is volgens Groenbeleidsplan van gem Alkmaar deel van Kerngebied de Groene Voet.

De amersfoortcoördinaten van het terrein zijn 112.3- 519.7

Ecologische karakterisering van het terrein.

De habitat is te omschrijven als ‘sterk verstoord terrein’ (Bal et al, 2001) of als ‘Ruderaal terrein’ (nr.29 bij Weeda et al 2006).

Aan de west, noord en oostzijde is het terrein omgeven door bomen en struiken. Er is nauwelijks een mantel vegetatie tussen het bos en het centrale grasgebied. Waar die wel is – vooral riet- troffen we veel bijen aan. Ook op het vrij kale grasstuk in het westen waren nogal wat nesten. De zuidrand, afgeschermd door stuiken is bijenarm, hoewel sommige rozenstruiken als nectar en stuifmeelbron kunnen dienen. Waar er in de zuidwest rand wilg bloeide was het in het voorjaar zwart van de bijen.

Methode

Het terrein werd elf keer bezocht, telkens in de middag. 3.4.2011 en 7.8 2011 met de insectenwerkgroep, 9.4, 18.4,7.5,19.5,3.6, 14.6,27.6, 2.8, en 25.9.

Resultaten.

In de tabel op de volgende pagina

wetenschappelijke naam	nederlandse naam	planten	nest-plaats	broed-parasiet van	doelsoort?	aanwezig?	3.4.2011	9.4.2011	18.4.2011	7.5.2011	19/20.5.2011	3.6.2011	14.6.2011	27.6.2011	2.8.2011	25.9.2011
Andrena barbilabris	witbaardzandbij	allerlei	open zand		ja	nee										
Andrena bicolor	tweekleurige zandbij	allerlei	in de grond		ja	ja	vr		m				m			
Andrena carantonica	meidoornzandbij				nee	ja			vr	vr						
Andrena chrysoceles	goudpoot zandbij				ja	ja			m	m						
Andrena flavipes	grasbij	allerlei, paardenbloem	in de grond		ja	ja	vr,m		m	m	m		4 vr, 2 m	vr, 2m	vr,m	
Andrena fulva	vosje	allelei, ribes	in de grond		ja	ja	vr	m	m							
Andrena haemorrhoa	roodgatje	allerlei	in de grond		nee	ja	vr,m		m							
Andrena nigro-aenea	zwartbronzen zandbij				nee	ja					m					
Andrena minutula	gewone dwergzandbij	allerlei	in de grond		nee	ja	2vr, m								vr	
Andrena nitida	viltvlek zandbij				nee	ja			vr	vr	m					
Andrena praecox	vroege zandbij	wilg	in de grond		ja	ja	m									
Andrena proxima	fluitekruidbij	fluitenkruid	in de grond		ja	nee										
Andrena subopaca	witkop dwergzandbij	allerlei	in de grond		ja	ja	vr	m	m	vr	8 vr	vr, 2m	vr			
Andrena tibialis	grijze rimpelrug	allerlei	in de grond		nee	ja	m		vr							
Andrena ventralis	roodbuikje	wilg	in de grond		nee	ja	m	m								
Anthidium manicatum	grote wolbij	ezelsoor, slangenkruid	in de grond		ja	nee										m
Anthophora plumipes	gewone sachembij	longkruid	in de grond		ja	nee										
Apis mellifera	honingbij	allerlei	in holte		nee	ja	w									w
Bombus hortorum	tuinhommel	allerlei	in de grond		nee	ja					w, nest?					
Bombus hypnorum	boomhommel	allerlei	in holte		ja	ja	vr									
Bombus lapidarius	steenhommel	allerlei	in de grond		ja	ja	vr					w	w, m			
Bombus norvegicus	boomkoekoekshommel	allerlei		B. hypnorum	nee	ja						m				
Bombus pratorum	weidehommel	allerlei	in de grond		nee	ja						m				
Bombus pascuorum	akkerhommel	allerlei	in de grond		ja	ja	vr					w				vr,w
Bombus terrestris	aardhommel	allerlei	in de grond		ja	ja	vr				vr				w	

Bijlage B.

**Resultaten Paddenstoelen werkgroep Wilhelminalaan 30 april 2011.
Karteringsrapportage Paddestoelen**

Martijn Oud / Borinagestraat 19 1827DX Alkmaar

Verslagnr: **971** Waarnemers: **NMV excursie olv Martijn Oud**

Gebiedsnaam **Wilhelminalaan-Alkmaar**
Waarnemersnummer: **335**

Datum:	13-8-2011	Km-hok:	19-23-51		
Code	Soortnamen :	Rode lijst(2008)	Lijst	Talr	
Herb	Milieu	Subs	Org	Opm	
003,02,0	Amanita citrina	Gele knolamaniet			X
003,12,0	Amanita pantherina	Panteramaniet			2
003,13,0	Amanita phalloides	Groene knolamaniet			X
003,15,0	Amanita rubescens	Parelamaniet			1
010,01,0	Boletus aereus	Bronskleurig eekhoortjesbrood	(3)Kwetsbaar		2
010,02,0	Boletus reticulatus	Vroeg eekhoortjesbrood			1
010,06,0	Boletus erythropus	Gewone heksenboleet			X
010,12,0	Boletus luridus	Netstelige heksenboleet	(3)Kwetsbaar	2	2
023,05,0	Clitopilus prunulus	Grote molenaar			X
026,05,0	Coprinus auricomus	Kastanjeinktzwam			1
026,44,0	Coprinus leiocephalus	Geelbruin plooirokje			X
028,50,0	Cortinarius flexipes	Sombere siersteelgordijnzwam			2
028,61,0	Cortinarius hinnuleus	Muffe gordijnzwam			X
028,85,0	Cortinarius paleaceus	Gewone pelargoniumgordijnzwam			X
029,36,0	Cortinarius torvus	Gelaarsde gordijnzwam	(2)Bedreigd	3	X
029,76,0	Cortinarius rigens	Wortelende gordijnzwam			X
041,11,0	Entoloma sordidulum	Groezelige satijnzwam			X
046,28,0	Galerina marginata	Bundelmosklokje			X
054,20,9	Hebeloma mesophaeum	Tweekleurige vaalhoed			1
054,28,0	Hebeloma sinapizans	Grote vaalhoed			X
054,36,0	Hebeloma velutipes	Opaalvaalhoed			1
056,07,0	Hemimycena delectabilis	Witte stinkmycena	(3)Kwetsbaar	2	X

Datum:	13-8-2011	Km-hok:	19-23-51		
Code	Soortnamen :	Rode lijst(2008)	Lijst		
Talr	Herb	Milieu	Subs		
Org	Opm				
662,29,0	Peziza succosa	Gewone melkbekerzwam			X
677,01,0	Tarzetta catinus	Gekarteld leemkelkje			X
705,02,0	Trochila ilicina	Hulst dekselbekertje			X
713,01,0	Xylaria carpophila	Beukedopgeweizwam			X
749,01,0	Patellaria atrata	Foprouwschotelkje			X
785,02,0	Venturia rumicis				X
856,01,0	Paecilomyces farinosus	Bepoederde rupsendoder			X
Overzicht voor 'PaddoID' = 971 (85 Soorten)					
Som					17
Totaal van alle 4 de lijsten					
Eindtotaal		17			

Datum:	13-8-2011	Km-hok:	19-23-51			
Code Herb	Soortnamen : Milieu			Rode lijst(2008) Subs	Lijst Org	Talr Opm
056,10,0	<i>Hemimycena gracilis</i>	smalspoomycena				X
064,08,0	<i>Inocybe asterospora</i>	Sterspoorvezelkop		(3)Kwetsbaar	2	1
064,17,0	<i>Inocybe brunneorufa</i>	Kleine sterspoorvezelkop				1
064,30,0	<i>Inocybe dulcamara</i>	Gewone viltkop				1
064,33,9	<i>Inocybe rimosa</i>	Geelbruine spleetvezelkop				X
064,35,0	<i>Inocybe nitidiuscula</i>	Glanzende vezelkop		(3)Kwetsbaar	2	X
064,40,0	<i>Inocybe geophylla</i>	Satijnvezelkop				X
064,45,0	<i>Inocybe haemacta</i>	Blozende stinkvezelkop				1
064,52,0	<i>Inocybe adaequata</i>	Wijnrode vezelkop		(3)Kwetsbaar	2	X
064,61,0	<i>Inocybe maculata</i>	Gevlekte vezelkop				1
067,01,0	<i>Laccaria amethystina</i>	Rodekoolzwam				1
067,03,0	<i>Laccaria laccata</i>	Gewone fopzwam				3
069,09,0	<i>Lactarius blennius</i>	Grijsgroene melkzwam				2
073,09,0	<i>Lepiota cristata</i>	Stinkparasolzwam				X
080,03,0	<i>Lyophyllum decastes</i>	Bruine bundelriderzwam				X
084,03,0	<i>Marasmius bulliardii</i>	Dwergwieltje				X
091,02,0	<i>Mycena acicula</i>	Oranje dwergmycena				X
091,04,0	<i>Mycena adscendens</i>	Suikermycena				X
091,10,0	<i>Mycena olivaceomarginata</i>	Bruinsnedemycena				X
114,02,0	<i>Pluteus cervinus</i>	Hertezwam				X
124,01,0	<i>Rickenella fibula</i>	Oranjegeel trechtertje				1
126,10,0	<i>Russula amoenolens</i>	Scherpe kamrussula				1
126,49,0	<i>Russula grisea</i>	Duifrussula				1
126,70,0	<i>Russula nigricans</i>	Grofplaatrussula				1
126,79,0	<i>Russula pectinatoides</i>	Onsmakelijke kamrussula				1
126,98,0	<i>Russula solaris</i>	Zonnerussula				2
127,12,0	<i>Russula veterinosa</i>	Tweekleurige russula		(3)Kwetsbaar	2	1
130,02,0	<i>Simocybe rubi</i>	Gewoon matkopje				X

Herbariumnummer: **E1**

Opmerkingen: **Beukenlaan, Opkomst 16 personen.**

Datum:	13-8-2011	Km-hok:	19-23-51			
Code Herb	Soortnamen : Milieu			Rode lijst(2008) Subs	Lijst Org	Talr Opm
134,04,0	<i>Psilocybe aurantiaca</i>	Oranjerode stropharia				X
137,05,0	<i>Tricholoma argyraceum</i>	Zilveren ridderzwam				1
137,25,0	<i>Tricholoma scalpturatum</i>	Zilvergrijze ridderzwam				2
139,04,9	<i>Tubaria furfuracea sl.incl. hiemalis &</i>					X
142,06,0	<i>Boletus porosporus</i>	Sombere fluweelboleet				X
142,15,0	<i>Boletus communis</i>	Gewone roodsteelfluweelboleet				1
286,02,0	<i>Clavulina coralloides</i>	Witte koraalzwam				X
310,01,0	<i>Exidia thuretiana</i>	Stijfselzwam				X
310,03,0	<i>Exidia truncata</i>	Eiketrilzwam				X
319,01,0	<i>Ganoderma lipsiense</i>	Platte tonderzwam				X
319,02,0	<i>Ganoderma australe</i>	Dikrandtonderzwam				X
331,01,0	<i>Auricularia auricula-judae</i>	Judasoor				X
331,01,0	<i>Hirneola auricula-judae</i>	Echt judasoor				X
361,01,0	<i>Meruliopsis corium</i>	Papierzwammetje				1
364,02,0	<i>Mycoacia fuscoatra</i>	Bruinzwarte stekelkorstzwam				X
364,03,0	<i>Mycoacia uda</i>	Gele stekelkorstzwam				X
370,02,0	<i>Peniophora cinerea</i>	Asgrauwe schorszwam				X
382,08,0	<i>Polyporus squamosus</i>	Zadelzwam				X
400,03,0	<i>Exidiopsis effusa</i>	Rozeblauwig waskorstje				X
419,04,0	<i>Tremella mesenterica</i>	Gele trilzwam				X
592,02,0	<i>Diatrype disciformis</i>	Hoekig schorsschijfje				X
593,02,0	<i>Diatrypella quercina</i>	Eikeschorsschijfje				X
602,04,0	<i>Eutypa spinosa</i>	Stekelige korstkogelzwam				X
614,05,0	<i>Helvella crispa</i>	Witte kluiwzwam				X
650,01,0	<i>Nectria cinnabarina</i>	Gewoon meniezwammetje				X
658,02,0	<i>Otidea bufonia</i>	Donker hazeoor				X
661,10,0	<i>Pezicula carpinea</i>	Beukeschorsbekertje				X
662,21,0	<i>Peziza michelii</i>	Zwavelmelkbekertje				X